

Underbilaga 2:2

Exempel på verksamheter och åtgärder

Det finns många olika typer av verksamheter, åtgärder och områden som kan ge positiva effekter på den biologiska mångfalden, utan att vara formellt skyddade områden. För att ge en överblick över sådana exempel har Havs- och vattenmyndigheten låtit ta fram ett kunskapsunderlag i form av en tabell (Tabell 1). Tabellen är framtagen av en extern konsult på uppdrag av myndigheten och ska ses som ett stöd i arbetet, inte som ett ställningstagande från Havs- och vattenmyndigheten att de uppräknade exemplen uppfyller kriterierna för OECM.

I tabellen listas olika verksamheter, åtgärder och områdestyper som konsulten har bedömt har potential att möjligen kunna utgöra OECM:er (observera att bedömningar alltid måste göras från fall till fall) och via eventuellt erkännande bidra till internationella bevarandemål och för att fylla luckor i befintliga marina skyddade områden (MPA:er). För varje exempel beskrivs översiktligt möjliga positiva effekter på biologisk mångfald, förutsättningar för långsiktighet, relevanta lagrum samt om det finns former för rapportering och uppföljning. Tabellen kan användas som ett stöd för att identifiera tänkbara kandidater och för att strukturera den fortsatta bedömningen. Verksamhetstyperna och åtgärderna som räknas upp i tabellen är således ännu inte bedömda av HaV.

Tabellen är inte uttömmande och har fokuserat på de positiva effekterna som en verksamhet eller åtgärd kan leda till och inte de negativa effekterna. Potentiella negativa effekter på biologisk mångfald måste beaktas, varför dessa åtgärder endast kan bli aktuella som OECM efter bedömning i det enskilda fallet. Exemplen innebär inte att de aktuella verksamheterna eller områdena automatiskt ska erkännas som OECM:er. Områden kan bara bli aktuella som OECM om det finns faktiska naturvärden på den specifika platsen och om åtgärderna sammantaget bedöms ge en tydligt positiv och långsiktig effekt på biologisk mångfald. Bedömningen måste därför alltid göras från fall till fall, med stöd av den process och det bedömningsflöde som beskrivs i denna vägledning.

Tabell 1. Verksamheter och åtgärder med potential att utgöra OECM:er.

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
1	Fiskefredade områden	Områden som regleras med avseende på fiske kan leda till ökad biologisk mångfald genom att minska trycket på specifika fiskarter, återskapa balans i näringsväven samt ha positiva födovävseffekter. Minskad mänsklig närvaro kan också leda till minskad fysisk påverkan på bottenmiljöer till följd av redskapsanvändning eller ankring.	Dessa förbud kan vara tidsbegränsade och artanpassade. Fredningen kan upphöra i det fall man bedömer att det som skyddet avser har återetablerat sig.	<u>Internationell lagstiftning:</u> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken. Regleringen kan även ske genom EU-parlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1241 av den 20 juni 2019 om bevarande av fiskeresurserna och skydd av marina ekosystem genom tekniska åtgärder. <u>Nationell lagstiftning:</u> Underordnade bestämmelserna som utfärdas med stöd av Fiskelag (1993:787). Förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen m.m.	Rapportering och uppföljning av dessa områden kan ge värdefull information om och fördjupad förståelse för hur fiskeförbuden i själva verket påverkar biodiversiteten. <u>Ansvarig aktör:</u> Havs och vattenmyndigheten <u>Typ av uppföljning:</u> Utvärdering med provfiske	Fiskefredningsområden har i första hand inte i syfte att skydda biologisk mångfald, utan är snarare en förvaltningsåtgärd för att reglera hållbart uttag av en förvaltd art. <u>Beslutsform:</u> Förvaltningsåtgärd <u>Varaktighet:</u> Tills vidare <u>Bedömning OECM:</u> Svag långsiktighet

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
2	Förbud mot trålning	Områden som regleras med avseende på fiske kan leda till ökad biologisk mångfald genom att minska trycket på specifika arter, återskapa balans i näringsväven samt ha positiva födoväveffekter. Förbud mot bottentrålning leder till minskad påverkan på havsbotten och de organismer som bebor den.	Dessa förbud kan vara tidsbegränsade och artanpassade.	Fiskelagen (1993:787). Havs- och vattenmyndighetens författningssamling. EU-förordningar inom EU:s gemensamma fiskeripolitik (GFP) kan också vara aktuella.	Rapportering och uppföljning av dessa områden kan ge värdefull information om och fördjupad förståelse för hur fiskeförbuden i själva verket påverkar biodiversiteten. <u>Ansvarig aktör:</u> Havs och vattenmyndigheten <u>Typ av uppföljning:</u> Utvärdering med provfiske.	Kan vara aktuellt enbart i områden avsedda att reglera hållbart uttag av en förvaltd art. <u>Beslutsform:</u> Föreskrift <u>Varaktighet:</u> Tidsbegränsat alternativt permanent <u>Bedömning OECM:</u> Svag långsiktighet alternativt stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
3	Havsbaserad vindkraft	Strukturer i havsbaserade vindkraftsparker kan fungera som artificiella rev genom att bidra med nytt substrat för marina arter, där de kan settla och bilda nya livsmiljöer vilket i så fall kan leda till ökad biologisk mångfald. Dessa strukturer kan attrahera olika arter av fisk och leda till ökad biologisk mångfald i området. Utfallet beror på val av fundament och havsområde. Restriktioner mot yrkesfiske inom vindkraftsparken kan leda till återhämtning av bentiska habitat och tillåta att fiskpopulationer växer och ökar i storlek, se även fiskefredade områden.	Tillstånden för denna typ av verksamheter är begränsade men ofta långsiktiga med en drifttid på upp emot 30 år eller mer.	<u>Nationell lagstiftning:</u> <i>Territorialhavet:</i> Tillstånd till miljöfarlig verksamhet (9 kap. MB) och för vattenverksamhet (11 kap. MB). Inom territorialhavet krävs även kommunal tillstyrkan enligt 16 kap. 4 § MB. Därutöver behövs särskilt tillstånd enligt 7 kap. 28 a § om parken riskerar att påverka ett Natura 2000-område. <i>/ SEZ:</i> Tillstånd från regeringen enligt 5 § lag (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon (SEZ). I enlighet med 6 § lagen om ekonomisk zon ska de grundläggande reglerna i miljöbalken tillämpas. Natura 2000-bestämmelserna blir indirekt tillämpliga genom 6 § lag (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.	Saknar uppföljning i annan form än den som avser kontroll av verksamhetens funktionalitet och uppfyllande av eventuella tillståndsvillkor. Kan eventuellt fångas upp i befintliga egenkontrollprogram alternativt adderas till pågående kontrollprogram. Måste kunna uppvisa möjlighet till långsiktigt upprätthållande. <u>Ansvarig aktör:</u> Verksamhetsutövaren <u>Typ av uppföljning:</u> Egenkontroll/kontrollprogram	Kan bara utredas som potentiella OECM för befintliga vindkraftsparker. <u>Beslutsform:</u> Tillstånd <u>Varaktighet:</u> > 30 år, tidsbegränsat <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Underbilaga 2:2: Exempel på verksamheter och åtgärder

				<i>KSL:</i> Om geologiska eller biologiska undersökningar av havsbotten ska utföras inför anläggandet av en vindkraftspark behövs ett undersökningstillstånd enligt lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln. Enligt 3 a § är vissa grundläggande kapitel i MB tillämpliga. Om anslutningskablar ingår i ansökan tillkommer ytterligare lagrum.		
--	--	--	--	---	--	--

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
4	Försvarmaktens områden	Regleringar kring allmänhetens tillträde skapar områden där så kallat kompletterande bevarande kan uppkomma och bidra sekundärt till biologisk mångfald fast det inte är verksamhetens huvudsakliga syfte.	Dessa områden är genom sina tillträdesförbud avlysta för allmänheten och tillståndet för verksamheten är icke tidsbegränsat.	<u>Nationell lagstiftning:</u> Skyddslagen (2010:305) - skydd av viktiga objekt. Som tillståndsgiven verksamhet (Miljöfarlig verksamhet 9 kap. MB) så finns kravet på egenkontroll för verksamhetsutövaren.	Saknar uppföljning i annan form än den som avser kontroll av verksamhetens funktionalitet och uppfyllande av eventuella tillståndsvillkor. Uppföljning kan eventuellt fångas upp i befintliga egenkontrollprogram alternativt adderas till pågående kontrollprogram. <u>Ansvarig aktör:</u> Försvarmakten <u>Typ av uppföljning:</u> Egenkontroll/kontrollprogram	Bidraget till biologiska mångfalden beror på vilken typ av militär verksamhet som bedrivs inom området. OECM-potentialen är starkt beroende av att risk för läckage/förorening är långsiktigt hanterad. Områden med kvarstående föroreningsrisk är olämpliga som OECM. <u>Beslutsform:</u> Tillstånd <u>Varaktighet:</u> > 30 år <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
5	Områden med skydd av marinarkeologiska värden	Marinarkeologiska objekt kan fungera som refugier för marina arter och befintliga strukturer kan fungera som artificiella rev genom att bidra med nytt substrat för marina arter, där de kan settla och bilda nya habitat vilket i så fall kan öka biologisk mångfald. Marinarkeologiska objekt kan attrahera olika arter av fisk och leda till ökad biologisk mångfald i området.	Långsiktigt skydd. Notera att en slutundersökning kan krävas vid tillkommande verksamhet och i det fallet brister långsiktigheten.	<u>Nationell lagstiftning:</u> Kulturmiljölagen (1988:950) KML, om det kan klassas som fornlämning, vilket avser vrak som förlist innan 1850, annars kan länsstyrelsen bestämma om fornlämningsförklaring. Länsstyrelsen kan besluta om lagskydd för marina fornlämningar eller andra särskilda föreskrifter, enligt 2 kap. 9§ KML, där förbud mot fiske, ankring, dykning eller annan mänsklig aktivitet kan införas. Vid eventuell lagskyddade marina fornlämningar enligt KML ökar skyddet.	Saknar uppföljning i annan form än den som avser kulturmiljö. <u>Ansvarig aktör:</u> Riksantikvarieämbetet/länsstyrelsen <u>Typ av uppföljning:</u> Övervakning	Marinarkeologiska platser kan klassas som OECM:er för att uppnå en dubbel nytta – att bevara både kulturarv och bidra till biologisk mångfald. <u>Beslutsform:</u> Lag KML <u>Varaktighet:</u> > 30 år <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
6	Revkonstruktioner mot stranderosion	Revkonstruktioner mot stranderosion agerar även som artificiella rev genom att bidra med nytt substrat för marina arter, där de kan settla och bilda nya habitat vilket i så fall kan öka den biologiska mångfalden. Dessa strukturer kan attrahera olika arter av fisk och leda till ökad biologisk mångfald i området. Utfallet beror på val av konstruktion och havsområde.	Tillstånden för denna typ av verksamheter är begränsade men ofta långsiktiga då behovet är permanent.	<u>Nationell lagstiftning:</u> Tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. (MB). Förordningen (1988:1388) om vattenverksamhet (FVV) samt Plan- och bygglagen (PBL) och Äldre plan- och bygglagen (ÄPBL). Lag (1966:314) om kontinentalsockeln och Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Saknar uppföljning i annan form än den som avser kontroll av verksamhetens funktionalitet med avseende på erosionsskydd och kontroll av verksamhetens uppfyllande av eventuella tillståndsvillkor. Kan eventuellt fångas upp i befintliga kontrollprogram alternativt adderas till pågående kontrollprogram. <u>Ansvarig aktör:</u> Verksamhetsutövaren <u>Typ av uppföljning:</u> Egenkontroll/kontrollprogram	I området kan eventuellt även strand och strandlinje räknas in i ytan, den geografiska avgränsningen. Måste kunna uppvisa möjlighet till långsiktigt upprätthållande. Kan bara utredas som potentiella OECM för befintliga revkonstruktioner. <u>Beslutsform:</u> Tillstånd <u>Varaktighet:</u> > 30 år <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
7	Algodlingar	Odlingarna ger ökat upptag av näringsämnen som lokalt förbättrar vattenkvalitén. Odlingarna kan resultera i aggregationsområden för fisk, barnkammare, födokälla och habitat för epibionter.	Tillstånden för denna typ av verksamheter är tidsbegränsade.	<u>Nationell lagstiftning:</u> Tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. 9 § MB eller anmälan enligt 11 kap. 9 a § MB (under 0,3 hektar). I miljöbalken föreslås en ändring som innebär att allt utförande av anläggningar för vattenbruk undantas från kravet på tillstånd för vattenverksamhet. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. I en ny lagrådsremiss föreslår regeringen ändringar i fiskelagen (1993:787) och MB som syftar till att ett vattenbruks miljöpåverkan enbart ska bedömas enligt miljöbalkens regler om miljöfarlig verksamhet.	Saknar uppföljning i annan form än den som avser kontroll av verksamhetens funktionalitet och uppfyllande av eventuella villkor. Kan eventuellt fångas upp i befintliga egenkontrollprogram alternativt adderas till pågående kontrollprogram. <u>Ansvarig aktör:</u> Verksamhetsutövaren <u>Typ av uppföljning:</u> Egenkontroll/kontrollprogram	Kan bara utredas som potentiella OECM för befintliga anläggningar. Måste kunna uppvisa möjlighet till långsiktigt upprätthållande. <u>Beslutsform:</u> Tillstånd <u>Varaktighet:</u> Tidsbegränsat <u>Bedömning OECM:</u> Svag långsiktighet

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
8	Musselodling	Musselodlingar kan leda till förändring av det epibentiska habitatet då musslor ofta hittas under odlingarna, vilket ökar mängden hård struktur och tillgången på föda i ett område med mjukbotten. Odlingarna ger ökat upptag av näringsämnen som lokalt förbättrar vattenkvalitén. Odlingarna kan resultera i aggregationsområden för fisk, barnkammare, födokälla och habitat för epibionter.	Tillstånden för denna typ av verksamheter är tidsbegränsade.	<u>Nationell lagstiftning:</u> Tillstånd enligt Fiskelagen (1993:787). Tillstånd enligt 7 kap. 28 a § MB om odlingen riskerar att påverka ett Natura 2000-område och strandskyddsdispens där detta bedöms relevant. Miljöfarlig verksamhet, ej provningspliktig enligt 9 kap MB, undantag från provningsplikt för utförande av anläggningar för musselodling. Annan verksamhetstillhörande vattenverksamhet (gräva, påla, bygga) för att bedriva vattenbruk kan vara tillståndspliktiga enligt 11 kap. MB.	Saknar uppföljning i annan form än den som avser kontroll av verksamhetens funktionalitet och uppfyllande av eventuella villkor. Kan eventuellt fångas upp i befintliga egenkontrollprogram alternativt adderas till pågående kontrollprogram. Ansvarig aktör: Verksamhetsutövaren Typ av uppföljning: Egenkontroll/kontrollprogram	Kan bara utredas som potentiella OECM för befintliga anläggningar. Måste kunna uppvisa möjlighet till långsiktigt upprätthållande. <u>Beslutsform:</u> Tillstånd <u>Varaktighet:</u> Tidsbegränsat <u>Bedömning OECM:</u> Svag långsiktighet

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
9	Havsplanering: nationell och kommunal/ regional	Havsplanering skapar förutsättningar för bevarande av miljön och för ett hållbart nyttjande. Planerna kan upprättas så att mänskliga aktiviteter undviks i utpekade områden.	Långsiktigheten är främst strategisk och ej juridiskt bindande enligt havsplaneringen, men möjlighet finns för regeringen att meddela om föreskrifter enligt Miljöbalken 4 kap. 10 §.	<u>Nationell lagstiftning:</u> Grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden 3 kap. MB. Särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa områden i landet 4 kap. MB. Plan- och bygglagen. Lagen (1988:950) om kulturminnen. Fiskelagen (1993:787).	Behöver anpassas för att uppfylla målet med anspråket. <u>Ansvarig aktör:</u> Havs och vattenmyndigheten / kommunerna <u>Typ av uppföljning:</u> Ramverk/målstyrning och effektutvärdering	Enligt 4 kap. 10 § MB får regeringen meddela föreskrifter om sådana förbud eller begränsningar som i fråga om verksamheter och åtgärder inom ett havsplanerat område behövs för att uppnå syftet med planen. Det är inte planen i sig som kan utgöra ett OECM, utan planerna kan skapa underlag för att i andra steg besluta om OECM-relevanta föreskrifter för specifika områden. <u>Beslutsform:</u> Regeringsbeslut/kommunal planering <u>Varaktighet:</u> Tills vidare <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
10	Kabelskydd	I det fall kablar skyddas av hårda tillförda material kan reveffekter uppstå och biodiversiteten öka. Framför allt om dessa skydd placeras på mjukbottnar kan de bidra med nytt substrat för marina arter, vilket i sin tur kan öka den biologiska mångfalden. Dessa strukturer kan också attrahera olika arter av fisk och leda till ökad biologisk mångfald i området. Utfallet beror på val av material och havsområde.	Långsiktigheten är direkt kopplad till tillståndet och verksamhetens livslängd.	<u>Nationell lagstiftning:</u> Ellagen (1997:847): koncession för elledningen/kabel. För kabeldragningen krävs även tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. MB och tillstånd enligt kontinentalsockeln i vissa delar av havet. Därutöver kan Natura 2000-tillstånd krävas och ev. ytterligare dispenser enligt MB.	Saknar övervakning i annan form än den som avser kontroll av verksamhetens funktionalitet och eventuella tillståndsvillkor med avseende på kabelskydd. <u>Ansvarig aktör:</u> Verksamhetsutövaren <u>Typ av uppföljning:</u> Egenkontroll/kontrollprogram	Om behov av reparation eller utbyte av kablar uppkommer kan detta påverka OECM:et negativt. Kan bara utredas som potentiella OECM för befintliga kabelskydd. <u>Beslutsform:</u> Tillstånd <u>Varaktighet:</u> Tidsbegränsat <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
11	Dumpningsplatser (stridsmedel)	Dumpningsplatser där bottentrålning förbjuds, pga. av dumpade stridsmedel kan leda till ökad biologisk mångfald genom att fisketrycket minskar på specifika arter, återskapa balans i näringsväven samt leda till positiva födovävseffekter.	Måste kunna uppvisa möjlighet till långsiktigt upprätthållande. Långsiktigheten kan uppnås genom beslut om miljöskydds-område eller föreskrifter.	<u>Nationell lagstiftning:</u> Regeringen kan besluta om miljöskyddsområden enligt 7 kap. 19 § MB samt föreskrifter enligt lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln.	Oklart vilken övervakning som kan komma att ske för dessa områden. <u>Ansvarig aktör:</u> Havs och vattenmyndigheten <u>Typ av uppföljning:</u> Miljöövervakning	Områden för dumpning av stridsmedel till havs kan inrättas som miljöskyddsområden. Detta har ännu inte skett i Sverige men kan bli aktuellt. OECM-potentialen är starkt beroende av att risk för läckage/förorening är långsiktigt hanterad. Områden med kvarstående föroreningsrisk är olämpliga som OECM. <u>Beslutsform:</u> Lag KML <u>Varaktighet:</u> Tills vidare <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
12	Dumpningsplatser (muddermassor)	Dumpningsplatser där bottentrålning förbjuds kan leda till ökad biologisk mångfald genom att fisketrycket minskar på specifika arter, återskapa balans i näringsväven samt leda till positiva födoväveffekter.	Långsiktigheten är direkt kopplad till tillståndet och verksamhetens livslängd.	<u>Nationell lagstiftning:</u> Förbud mot dumpning enligt 15 kap. 27–29 §§ MB, dispens kan sökas hos länsstyrelsen (territorialhav) eller HaV (ekonomisk zon). Därutöver kan Natura 2000-tillstånd krävas och eventuellt ytterligare dispenser enligt MB.	Saknar övervakning i annan form än den som avser kontroll av verksamhetens funktionalitet och uppfyllande av eventuella tillståndsvillkor. Kan eventuellt fångas upp i befintliga egenkontrollprogram alternativt adderas till pågående kontrollprogram. <u>Ansvarig aktör:</u> Verksamhetsutövaren <u>Typ av uppföljning:</u> Egenkontroll/kontrollprogram	Idag finns inget generellt trålningsförbud på dumpningsplatser för muddermassor till havs men de kan eventuellt bli aktuellt i framtiden. OECM-potentialen är starkt beroende av att risk för läckage/förorening är långsiktigt hanterad. Områden med kvarstående föroreningsrisk är olämpliga som OECM. <u>Beslutsform:</u> Dispens <u>Varaktighet:</u> > 30 år <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
13	Områden i anslutning till kärnkraftverk/slut-förvaring	Verksamheten innebär begränsningar för allmänheten att vistas i ett område runt anläggningen efter beslut om skyddsobjekt enligt Skyddslagen (2010:305). Ett sådant beslut leder till inskränkningar för allmänheten vilket minskar belastningen på ekosystemen i området utan att detta är syftet med beslutet.	Långsiktigheten är direkt kopplad till tillståndet och verksamhetens livslängd.	Strålsäkerhetsmyndighetens författningssamling, SSMFS 2008:12. Skyddslagen (2010:305).	Saknar övervakning i annan form än den som avser kontroll av verksamhetens funktionalitet och uppfyllande av eventuella tillståndsvillkor. <u>Ansvarig aktör:</u> Verksamhetsutövaren <u>Typ av uppföljning:</u> Egenkontroll/kontrollprogram	OECM-potentialen är starkt beroende av att risk för läckage/förorening är långsiktigt hanterad. Områden med kvarstående föroreningsrisk är olämpliga som OECM. <u>Beslutsform:</u> Tillstånd <u>Varaktighet:</u> Tidsbegränsat <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
14	Konstgjorda rev	Vid tillförsel av hårda material kan reveffekter uppstå och biodiversiteten öka. Framför allt om dessa rev placeras på mjukbotten kan de bidra med nytt substrat för marina arter, där de kan settla och bilda nya habitat vilket i sin tur kan öka den biologiska mångfalden. Dessa strukturer kan attrahera olika arter av fisk och leda till ökad biologisk mångfald i området. Utfallet beror på val av konstruktion och havsområde.	Långsiktigheten är direkt kopplad till tillståndet och verksamhetens livslängd.	<u>Nationell lagstiftning:</u> Krävs tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. MB. Därutöver behövs särskilt tillstånd enligt 7 kap. 28 a § om verksamheten riskerar att påverka ett Natura 2000-område.	Saknar övervakning i annan form än den som avser kontroll av verksamhetens funktionalitet och uppfyllande av eventuella tillståndsvillkor. <u>Ansvarig aktör:</u> Verksamhetsutövaren <u>Typ av uppföljning:</u> Egenkontroll/kontrollprogram	Kan bara utredas som potentiella OECM för befintliga rev. <u>Beslutsform:</u> Tillstånd <u>Varaktighet:</u> > 30 år <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
15	Riksintresse högexploaterad kust	Regleringen av bebyggelse inom dessa utpekade riksintresseområden kan medföra positiva effekter på den biologiska mångfalden genom att förhindra exploatering av orörda naturområden.	Långsiktighet är centralt för riksintressen då de ska skyddas mot åtgärder som kan skada deras nationella värden på sikt.	<u>Nationell lagstiftning:</u> 4 kap. 4 § MB.	Saknar övervakning i annan form än den som avser bedömningar av om områdenas gränser och värden fortfarande är aktuella, samt att säkerställa att dessa områden beaktas i planeringen. <u>Ansvarig aktör:</u> Staten/länsstyrelsen <u>Typ av uppföljning:</u> Granskning av uppfyllelse samt rapportering	Bedömningen av påtaglig skada inom de geografiska områden som namnges i 4 kap. MB ska enligt förarbeten till lagstiftningen utgå från ett helhetsperspektiv på området. Det är områdets karaktär som ska bevaras samt de beskrivna värdena för respektive område. Detta riksintresse speglar primärt andra samhällsintressen än naturvård och OECM-potentialen är därför generellt begränsad och måste bedömas försiktigt. <u>Beslutsform:</u> Lag <u>Varaktighet:</u> > 30 år <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
16	Riksintresse obruten kust	Regleringen av etablering av miljöstörande anläggningar inom dessa utpekade riksintresseområden kan medföra positiva effekter på den biologiska mångfalden genom att förhindra exploatering av orörda naturområden.	Långsiktighet är centralt för riksintressen då de ska skyddas mot åtgärder som kan skada deras nationella värden på sikt. Inom området ”obruten kust”, gäller förutom att natur- och kulturvärden inte påtagligt får skadas, även förbud mot etablering av vissa miljöstörande anläggningar samt att friluftslivets och turismens intressen ska prioriteras vid bedömning av olika exploateringsföretag med mera.	<u>Nationell lagstiftning:</u> 4 kap. 3 § MB.	Saknar övervakning i annan form än den som avser bedömningar av om områdenas gränser och värden fortfarande är aktuella, samt att säkerställa att dessa områden beaktas i planeringen. Områdena bedöms dock inte uppfylla kravet på ändamålsenlig förvaltning för bevarande av naturvärden bland annat då de saknar målbild och skötselinriktning. <u>Ansvarig aktör:</u> Staten/länsstyrelsen <u>Typ av uppföljning:</u> Granskning av uppfyllelse samt rapportering	Bedömningen av påtaglig skada inom de geografiska områden som namnges i 4 kap. MB ska enligt förarbeten till lagstiftningen utgå från ett helhetsperspektiv på området. Det är områdets karaktär som ska bevaras samt de beskrivna värdena för respektive område, till exempel områden med höga naturvärden. Detta riksintresse speglar primärt andra samhällsintressen än naturvård och OECM-potentialen är därför generellt begränsad och måste bedömas försiktigt. <u>Beslutsform:</u> Lag <u>Varaktighet:</u> > 30 år <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Underbilaga 2:2: Exempel på verksamheter och åtgärder

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
17	Riksintresse turism och rörligt friluftsliv	Detta kan främja den biologiska mångfalden genom att man anpassar ny bebyggelse i området efter lokala intressen och förutsättningar.	Långsiktighet är centralt för riksintressen då de ska skyddas mot åtgärder som kan skada deras nationella värden på sikt.	<u>Nationell lagstiftning:</u> 4 kap. 2 § MB.	Saknar övervakning i annan form än den som avser bedömningar av om områdenas gränser och värden fortfarande är aktuella, samt att säkerställa att dessa områden beaktas i planeringen. Områdena bedöms dock inte uppfylla kravet på ändamålsenlig förvaltning för bevarande av naturvärden bland annat då de saknar målbild och skötselriktning. <u>Ansvarig aktör:</u> Staten/länsstyrelsen <u>Typ av uppföljning:</u> Granskning av uppfyllelse samt rapportering	Bedömningen av påtaglig skada inom de geografiska områden som namnges i 4 kap. MB ska enligt förarbeten till lagstiftningen utgå från ett helhetsperspektiv på området. Det är områdets karaktär som ska bevaras, samt de beskrivna värdena för respektive område, till exempel naturhamnar. Detta riksintresse speglar primärt andra samhällsintressen än naturvård och OECM-potentialen är därför generellt begränsad och måste bedömas försiktigt. <u>Beslutsform:</u> Lag <u>Varaktighet:</u> > 30 år <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
18	Översvämningsskydd och liknande anläggningar	Vid tillförsel av hårda material kan reveffekter uppstå och biodiversiteten öka. Framför allt om dessa anläggningar placeras på mjukbottnar.	Långsiktigheten är direkt kopplad till tillståndet och verksamhetens livslängd.	<u>Nationell lagstiftning:</u> Tillståndspliktig vattenverksamhet (till exempel översvämningsskydd) (11 kap. MB). Behövs att berörd kommun även tillstyrker verksamheten enligt 16 kap. 4 § MB. Därutöver behövs särskilt tillstånd enligt 7 kap. 28 a § om verksamheten riskerar att påverka ett Natura 2000-område. Möjligen planbestämmelse som ger möjlighet att införa skyddsåtgärd (4 kap 12§ PBL).	Saknar övervakning i annan form än den som avser kontroll av verksamhetens funktionalitet och uppfyllande av eventuella tillståndsvillkor. <u>Ansvarig aktör:</u> Verksamhetsutövaren <u>Typ av uppföljning:</u> Egenkontroll/kontrollprogram	Kan bara utredas som potentiella OECM för befintliga översvämningsskydd eller liknande anläggningar. <u>Beslutsform:</u> Tillstånd <u>Varaktighet:</u> > 30 år <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
19	Helcom MPAs som ej omfattas av formellt skydd	Områden utsedda till Helcom-MPA områden är viktiga för biologisk mångfald i havet enligt FN-konventionen om biologisk mångfald.	Världsarvs-konventionen (1972) förpliktigar stater att bevara och skydda området för framtida generationer. Statusen är inte tidsbegränsad – den gäller tills vidare, så länge området uppfyller kriterierna och skyddet upprätthålls.	<u>Nationell lagstiftning:</u> Det finns ingen särskild lagstiftning för Helcom MPAs utan förvaltningen av dessa områden sker i enlighet med den lagstiftning som gäller för fysisk miljö, främst plan- och bygglagen (2010:900), miljöbalken (1998:808) och kulturmiljölagen (1988:950) med flera.	I Sverige övervakas HELCOM Marine Protected Areas (MPAs) genom en kombination av internationella krav och nationella miljöövervakningsprogram. <u>Ansvarig aktör:</u> Havs och vattenmyndigheten/länsstyrelserna <u>Typ av uppföljning:</u> Miljöövervakning	De flesta Geologiska världsarv och Helcom MPAs omfattas helt eller delvis av formellt områdesskydd och dessa delar uppfyller därmed ej kriterierna för OECM:er. <u>Beslutsform:</u> Regeringsgodkännande <u>Varaktighet:</u> > 30 år <u>Bedömning OECM:</u> Stabil

Verksamheter/åtgärder som kan komma i fråga som OECM		Möjliga positiva effekter på biologisk mångfald	Långsiktighet	Lagrum	Rapportering och uppföljning av biologisk mångfald	Kommentar/bedömning av potential som OECM
20	RAMSAR- områden som ej omfattas av formellt skydd	Åtagandet att bevara ett Ramsarområde innebär att områdets ekologiska karaktär inte får försämrats.	Långsiktigheten är direkt kopplad till åtagandet att skydda dessa områden enligt Ramsar-konventionen.	<u>Internationell lagstiftning:</u> Om RAMSAR-området också är ett Natura 2000-område omfattas området av: Art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) Fågeldirektivet (2009/147/EG) <u>Nationell lagstiftning:</u> Lagstiftningen är direkt kopplad till den lagstiftning som avser riksintressen alternativt Natura 2000, dvs. 3 kap. och 7 kap. MB. Viss reglering finns då regleringen i vattenverksamhetsförordningen har förbjudits markavvattning i samtliga tidigare beslutade Ramsarområden.	Uppföljningen sker genom den uppföljning som följer med att de flesta Ramsarområden sammanfaller med områden av riksintresse eller Natura 2000-områden. <u>Ansvarig aktör:</u> Naturvårdsverket <u>Typ av uppföljning:</u> Miljöövervakning	De flesta av de svenska Ramsarområdena är riksintressen för naturvården och ska så långt möjligt skyddas mot skada på natur- och kulturmiljön. De flesta Ramsarområden ingår helt eller delvis i EU:s nätverk Natura 2000 vilket medför att de områden som även är utpekade som Natura 2000 räknas som MPA och därmed ej uppfyller kriterierna för OECM:er. <u>Beslutsform:</u> Regeringsbeslut <u>Varaktighet:</u> > 30 år <u>Bedömning OECM:</u> Stabil